

Суд закрив адміністративну справу щодо директора підприємства: поки триває оскарження ППР, складу правопорушення немає

Адвокати АО “Західна Правозахисна Група” успішно захистили інтереси директора підприємства у справі про притягнення до адміністративної відповідальності за ч. 1 ст. 163-1 КУпАП.

Податковий орган склав протокол про адміністративне правопорушення, посилаючись на висновки документальної позапланової перевірки та стверджуючи про порушення правил ведення податкового обліку. Підставою стали виключно висновки акта перевірки, на основі якого були прийняті податкові повідомлення-рішення.

Під час судового розгляду наші адвокати звернули увагу на принципову обставину: підприємство вже розпочало процедуру адміністративного оскарження податкових повідомлень-рішень, а строк розгляду скарги був офіційно продовжений. Відтак визначені податковим органом грошові зобов’язання залишаються **неузгодженими**.

Суд погодився з цією позицією та зазначив, що:

- акт податкової перевірки сам по собі не створює правових наслідків і не підтверджує вину особи;
- під час адміністративного або судового оскарження податкові зобов’язання є неузгодженими;
- за таких обставин відсутні достатні підстави вважати, що посадова особа вчинила адміністративне правопорушення.

У результаті Києво-Святошинський районний суд Київської

області закриття провадження у справі на підставі відсутності події та складу адміністративного правопорушення.

Чому це рішення важливе

На практиці податкові органи нерідко складають адміністративні протоколи щодо посадових осіб ще до завершення процедури оскарження податкових повідомлень-рішень.

Ця постанова вкотре підтверджує: якщо результати перевірки та ППР оскаржуються, а грошові зобов'язання не набули статусу узгоджених, саме по собі це може бути вагомою підставою для відсутності складу адміністративного правопорушення.

Адвокати АО “Західна Правозахисна Група” здійснювали повний супровід справи та представляли інтереси клієнта в суді, що дозволило досягти позитивного результату.

Приєднуйтеся до нашого ТГ каналу: [Компанія Вікторія](#) – юридичні та бухгалтерські рішення для бізнесу в Україні та за кордоном.

[victorija.ua](#)

Зв'язок та форми комунікацій

Заповніть форму зворотного зв'язку і ми надішлемо Вам розрахунок вартості послуг супроводу справи у спорі з органами влади.

Форма зв'язку

Ваше ім'я (обов'язково)

Ваш email (обов'язково)

Ваш номер телефону (обов'язково)

Ваше повідомлення

Відправити

Наші контакти:

Номери телефонів: +38(050)-404-87-30; +38(098)-793-77-77,
електронна пошта: office@vg.ua

АО “ЗАХІДНА ПРАВОЗАХИСНА ГРУПА”,

Група Компаній Вікторія

Визнання комерційної заборгованості безнадійною: правові підстави та облікове відображення

Підстави для визнання заборгованості безнадійною

Податковий облік (ПКУ). Податковий кодекс України (ПКУ) визначає **безнадійну заборгованість** як заборгованість, що відповідає хоча б одній із встановлених ознак. Зокрема, до безнадійної належить заборгованість:

- **Сплив строку позовної давності.** Заборгованість за зобов'язаннями, щодо яких минув встановлений Цивільним

кодексом строк позовної давності (3 роки).

- **Відсутність майна у боржника (невдале стягнення).** Прострочена заборгованість фізичної або юридичної особи, не погашена внаслідок недостатності майна боржника, за умови, що вжиті заходи примусового стягнення не призвели до повного погашення боргу (підпункт “є” 14.1.11 ПКУ). Це якраз той випадок, коли кредитор виграв суд і відкрив виконавче провадження, але нічого не стягнуто.
- **Інші випадки.** Серед інших ознак – борг фізособи, яка померла і не залишила майна; борг осіб, визнаних судом безвісно відсутніми або померлими; прострочений понад 180 днів дрібний борг, недостатній за розміром для ініціювання банкрутства; борг, стягнення якого неможливе через форс-мажор (підтверджений Торгово-промисловою палатою) тощо. Окремо прямо згадано заборгованість суб’єктів господарювання, визнаних банкрутами або ліквідованих як юрособи – такий борг також вважається безнадійним.

Бухгалтерський облік (П(С)БО та МСФЗ). В бухгалтерському обліку поняття безнадійної дебіторської заборгованості визначено Національним положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 10 “Дебіторська заборгованість”. Згідно з п.4 НП(С)БО 10, безнадійна дебіторська заборгованість – це поточна заборгованість, щодо якої існує впевненість у її неповерненні боржником або за якою минув строк позовної давності. Тобто, окрім критерію давності, бухгалтерський стандарт оперує поняттям “впевненості, що борг не буде повернено”. Міжнародні стандарти фінзвітності (МСФЗ), зокрема МСФЗ 9, встановлюють аналогічний підхід: якщо за фінансовим активом немає обґрунтованих очікувань його повернення, він підлягає списанню як знецінений. Важливо, що П(С)БО не деталізує, які саме факти підтверджують “впевненість” чи “невпевненість” у погашенні – це питання професійного судження керівництва підприємства. На практиці ж найнадійнішою підставою визнати борг безнадійним є

документальне підтвердження того, що борг стягнути неможливо (наприклад, документи про банкрутство боржника або акт державного виконавця про відсутність у нього майна). Якщо керівництво підприємства має достатні підстави вважати, що заборгованість не буде погашена, така дебіторка списується з балансу як безнадійна (п.11 НП(С)БО 10). При цьому в бухгалтерському обліку попередньо сформований резерв сумнівних боргів зменшується на суму списання; якщо резерву недостатньо – непокрита частина боргу відноситься на витрати звітного періоду.

Безрезультативне стягнення через ДВС: вимоги закону

У ситуації, коли боржник-юрособа не сплатив борг навіть після рішення суду і відкриття виконавчого провадження, ключовим є доказ, що **примусове стягнення виявилось безрезультатним**. Підпункт “є” 14.1.11 ПКУ прямо охоплює такий випадок, але встановлює умову документального підтвердження факту недостатності майна боржника. Це підтвердження отримується на стадії виконання судового рішення. Відповідно до Закону України “Про виконавче провадження” №1404-VIII, якщо у боржника відсутнє майно, на яке можна звернути стягнення, і вжиті державним виконавцем заходи з розшуку майна не дали результату, виконавчий документ повертається стягувачу. Іншими словами, державний виконавець закінчує провадження у зв’язку з невиявленням у боржника активів: виноситься **постанова про повернення виконавчого документа** стягувачу, а також складається акт про відсутність/недостатність майна боржника (ч.2 ст.37 Закону про виконавче провадження).

Важливо розуміти, що повернення виконавчого документа через відсутність майна **не означає остаточного припинення зобов’язання боржника**, і не позбавляє кредитора права повторно пред’явити виконавчий лист у межах строку (як правило, протягом 3 років). Податкові органи довгий час трактували цю

ситуацію досить формально. У індивідуальних податкових консультаціях 2020–2021 рр. податкова наполягала, що лише *повне завершення виконавчого провадження* підтверджує безнадійність боргу. Зокрема, якщо постановою про повернення виконавчого документа зазначено можливість повторного пред'явлення листа до виконання (що є стандартною нормою), податківці вважають, що примусове стягнення триває і підстав для визнання боргу безнадійним ще немає. Інакше кажучи, на думку ДПС, поки виконавче провадження формально не завершене і кредитор не вичерпав спроб стягнення, списувати борг як безнадійний рано.

Втім, судова практика стала на захист платників податків у таких ситуаціях. Суди зазначили, що ПКУ не містить вимоги про обов'язкове **“закриття”** виконавчого провадження саме як умови безнадійності – визначальною є сама *відсутність реального результату від заходів стягнення*. Приміром, Львівський окружний адміністративний суд у рішенні від 22.09.2020 (залишеному в силі апеляцією 04.02.2021) вказав, що податкова неправомірно ототожнює поняття “безрезультативності виконання” із поняттям “закриття провадження”, якого взагалі немає в законі. Суд зробив висновок, що для кваліфікації боргу як безнадійного за ознакою недостатності майна достатньо встановлення факту невиконання рішення через відсутність у боржника активів, *навіть якщо формально виконавче провадження ще може бути поновлене*. Таким чином, на практиці надійним шляхом є отримати від державного виконавця постанову про повернення виконавчого документа у зв'язку з відсутністю майна – цей документ слугуватиме основним доказом безрезультатності примусового стягнення.

Необхідні документи для підтвердження та списання

Щоб обґрунтувати списання боргу як безнадійного у фінансовому та податковому обліку, кредитору слід зібрати пакет

документів, що підтверджують підстави **безнадійності**. Для різних ситуацій набір документів може відрізнятися, але у випадку невдалого примусового стягнення боргу від юрособи потрібні:

- **Постанова державного виконавця про повернення виконавчого документа** стягувачу у зв'язку з відсутністю у боржника майна (з посиланням на п.2 ч.1 ст.37 Закону "Про виконавче провадження"). Бажано також акт державного виконавця про недостатність майна (складається у матеріалах виконавчого провадження). Ці документи підтверджують, що рішення суду не виконано з об'єктивної причини – у боржника нема активів для стягнення.
- **Рішення суду** про стягнення заборгованості з боржника. Наявність рішення суду, яке набрало законної сили, саме по собі підтверджує реальність боргу та вчинення всіх юридичних дій для його стягнення. Якщо боржник визнаний банкрутом – відповідна постанова господарського суду про банкрутство; якщо юрособа ліквідована – рішення (наказ) про ліквідацію і витяг з ЄДР про державну реєстрацію припинення боржника.
- **Документи внутрішнього обліку кредитора.** Підприємству необхідно оформити рішення керівника про списання дебіторської заборгованості (наказ або розпорядження). До наказу додаються результати інвентаризації розрахунків (акт інвентаризації, де зафіксовано прострочений борг) та бухгалтерська довідка щодо списання безнадійної дебіторської заборгованості. У довідці бухгалтер обґрунтовує причини списання і наводить перелік підтвердних документів (судове рішення, постанова ДВС тощо). Саме на підставі таких первинних документів борг виключається з активів балансу.

Примітка: Залежно від природи боргу можуть знадобитися й інші

підтвердження. Наприклад, при смерті боржника-фізособи – свідоцтво про смерть та документ від нотаріуса про відсутність спадкового майна; при форс-мажорних обставинах – сертифікат Торгово-промислової палати про форс-мажор; при прощенні боргу – додаткова угода або заява про прощення боргу тощо. Податківці прямо наголошують: для коректного податкового списання потрібна документальна доказова база (акти, рішення суду, ліквідаційні документи тощо). Без належних документів списаний борг може розцінюватися податковим органом не як безнадійний, а як, наприклад, добровільно прощений (безповоротна фінансова допомога), що має інші податкові наслідки.

Роз'яснення контролюючих органів і практика

Позиція ДПС. Податкові органи у своїх роз'ясненнях детально описують критерії безнадійної заборгованості та порядок податкового обліку її списання. В контексті примусового стягнення ДПС наразі погоджується, що борг можна визнати безнадійним за ознакою *«недостатність майна боржника»* за наявності постанови виконавця про повернення виконавчого документа стягувачу після безрезультатного виконання. Це відображено, зокрема, в ІПК ДПС №2906/ІПК/99-00-21-02-02-06 від 26.07.2021 (виданій після відповідного судового рішення), а також у роз'ясненнях на офіційних ресурсах ДПС. Водночас податкова зазначає, що якщо провадження не завершене остаточно (повернення виконавчого документа містить можливість повторного пред'явлення), підстав для списання боргу ще немає. Отже, для уникнення спорів із ДПС бажано отримати від виконавчої служби документ, який підтверджує *безрезультатність стягнення* (як описано вище).

Роз'яснення Мінфіну. Міністерство фінансів України у 2018 році надало узагальнюючу податкову консультацію щодо безнадійної заборгованості (наказ МФУ №400 від 03.04.2018). У ній Мінфін

однозначно підтвердив, що достатньою підставою для визнання боргу безнадійним за ознакою спливу позовної давності є сам факт спливу цього строку – незалежно від того, чи вживалися кредитором заходи стягнення боргу. Тобто кредитор після закінчення 3 років має право списати дебіторку як безнадійну без необхідності подавати в суд. Щодо критерію «недостатність майна» (пп. "є"), окремих узагальнюючих консультацій Мінфін не випускав, однак він погоджується з податковою службою в тому, де вирішальне значення має саме етап виконавчого провадження як заключної стадії захисту права кредитора. Позиція контролюючих органів зводиться до вимоги максимально можливого документального підтвердження безнадійності. Дотримання цих вимог та наявність необхідних документів дозволяє кредитору правомірно відобразити списання безнадійної заборгованості у бухобліку і зменшити фінансовий результат до оподаткування на суму такого боргу (через додаток РІ декларації з податку на прибуток).

Висновок: Комерційна заборгованість може бути визнана безнадійною і списана, якщо вона відповідає критеріям, встановленим законом. У випадку непогашення боргу після рішення суду ключовою підставою є документально підтверджена безрезультативність примусового стягнення (постанова ДВС про повернення виконавчого документа тощо). Для обґрунтування списання необхідно мати належний пакет документів, а списання в обліку здійснюється відповідно до стандартів (НП(С)БО або МСФЗ) з урахуванням податкових різниць (якщо застосовуються). Офіційні роз'яснення ДПС та практика свідчать: за наявності всіх підтверджених документів списання боргу визнається правомірним і не призведе до податкових ризиків для кредитора. При відсутності ж таких документів або передчасному списанні можливі спори з податковими органами, розв'язання яких, за потреби, доведеться шукати в судовому порядку.

□ Маєте схожий випадок або сумніви щодо власних дій?

Команда **“Вікторія”** готова надати оперативну, істотну інформацію – професійно, ґрунтовно, до результату.

Заповніть форму зворотного зв'язку для швидкого зв'язку.
Збережіть свої нерви, здоров'я, час та кошти.

Ваше ім'я (обов'язково)

Ваш email (обов'язково)

Ваш номер телефону (обов'язково)

Ваше повідомлення

Наші контакти:

Номери телефонів: +38(050)-404-87-30; +38(098)-793-77-77,
електронна пошта: office@vg.ua

Група Компаній Вікторія

Відкликання помилково поданого скороченого Звіту про КІК: що каже ДПС?

Чи можна відкликати помилково поданий скорочений Звіт про контрольовані іноземні компанії (КІК)? Законодавство України такої процедури не передбачає. Проте контролююча особа має право подати інформаційний лист із поясненням.

Що потрібно знати про Звіт про КІК?

☐ Хто зобов'язаний подавати Звіт про КІК?

Контролюючі особи – фізичні або юридичні особи-резиденти України, які володіють або контролюють іноземні компанії.

☐ Коли подається Звіт?

Разом із річною декларацією про майновий стан і доходи або декларацією з податку на прибуток підприємств.

☐ Що робити, якщо немає можливості подати повний Звіт?

Подати скорочений Звіт, а до кінця наступного календарного року – повний.

Чи можна відкликати помилково поданий скорочений Звіт про КІК?

Законодавством **не передбачено** процедури відкликання або визнання такого Звіту недійсним.

Проте ви можете подати **інформаційний лист** через:

- ☐ Електронний кабінет платника податків
- ☐ Територіальний орган ДПС

В інформаційному листі потрібно детально пояснити обставини помилкового подання.

Клієнти Компанії Вікторія завжди можуть розраховувати на ефективне представництво та захист своїх інтересів

У разі, якщо у Вас виникли питання щодо діяльності, податкового супроводу фізичної особи-власника КІК, звертайтеся



за формою швидкого зв'язку :

Ваше ім'я (обов'язково)

Ваш email (обов'язково)

Ваш номер телефону (обов'язково)

Ваше повідомлення

Подати звіт КІК – чому це важливо, якщо є звільнення від штрафних санкцій? Практичні кейси та поради

Подання звіту про контрольовані іноземні компанії (КІК) є важливим навіть за умов скасування відповідальності за його неподання з кількох причин:

1. Дотримання законодавства та уникнення ризиків у майбутньому

- Законодавство України щодо КІК продовжує діяти, і обов'язок подавати звіт залишається. Скасування штрафів не означає скасування самого зобов'язання.
- У разі змін у законодавстві чи відновлення відповідальності у майбутньому, попереднє неподання звітів може бути враховане як порушення (перше, друге та наступні для збільшення відповідальності).

2. Захист від можливих податкових перевірок

- Податкові органи можуть цікавитися фінансовими операціями фізичних осіб, особливо у випадках значних доходів або транзакцій за кордон.
- Подання звіту є способом продемонструвати прозорість і уникнути додаткових перевірок чи підозр у приховуванні

доходів.

3. Можливе застосування обміну податковою інформацією за стандартами CRS

- Україна є частиною міжнародних ініціатив, таких як CRS (Common Reporting Standard). Це означає, що дані про іноземні активи можуть автоматично передаватися до податкових органів України.
- Якщо податкові органи отримують інформацію про KІК через CRS, а звіту від платника не буде, це може викликати підозри чи додаткові питання. Так, неподання звітності по KІК за умови, що ДПС отримує про Ваш KІК інформацію з CRS може мати наслідком *окрему, акцентовану увагу* податкових органів як до KІК, так і до власника, адже податківці можуть отримувати в такому випадку інформацію із країни резидентства KІК в ручному режимі, за окремими запитам.

Іноді така надлишкова увага може мати неочікувані наслідки через те, що власник KІК не сподівався, що буде деталізація обміну інформації і стали відомими відомості, про які у звичайному режимі власник KІК міг би й не зазначати і не повідомляти податкову

4. Підтримка фінансової репутації

- Для осіб, які займаються бізнесом або мають значні міжнародні активи, дотримання податкових зобов'язань є ознакою надійності та прозорості.
- У разі необхідності підтвердження податкового статусу в інших країнах (наприклад, при інвестуванні чи отриманні кредитів), правильне подання звітності є перевагою.

5. Вирішення потенційних податкових наслідків

- У звіті KІК також відображаються фінансові результати

компанії, які можуть впливати на базу оподаткування в Україні. Навіть якщо відповідальність за неподання звіту наразі відсутня, нарахування податків від доходів КІК може залишатися актуальним. Так, – неподання КІК-звітності чи повідомлень про набуття/припинення контролю наразі має відтерміновану відповідальність. Однак, такого відтермінування немає на звітність про майновий стан та доходи, якщо Ви отримували розподілений прибуток або дивіденди.

Тобто, якщо є КІК, податкова може все одно звертатись за роз'ясненнями та підтвердженнями щодо дивідендів чи розподілу прибутку тощо.

6. Підготовка до посилення контролю

- Податкове законодавство України поступово адаптується до міжнародних стандартів. У майбутньому контроль за КІК може стати суворішим.
- Регулярне подання звітності дозволяє платнику податків уникнути накопичення нерозв'язаних питань, які можуть виникнути після впровадження жорсткіших правил.

Всі розуміємо, що воєнний стан завершиться і відповідальність відновиться.

Це можливо в наступному 2025 році чи через рік. А може й раніше, як це буває в нашій державі, – коли позапланово скасовують раніше надані пільги чи прощення.

І якщо це станеться, то збирати інформацію за весь попередній період для виконання обов'язку з подання може бути проблематичним.

До прикладу, під час супроводу клієнтів були ситуації, коли власник КІК посварився зі своїм іноземним бухгалтером і не зміг отримати, до прикладу, свою іноземну звітність. Це, своєю чергою, ставало проблемою, бо були дивіденди по КІК, які треба декларувати незалежно від звітності КІК по доходах.

В іншій ситуації, коли власник KІK мав намір вибути на постійне місце проживання, ДПС за наявності інформації CRS про KІK, відмовила у знятті з обліку і подальшому оформленню документів лише на тій підставі, що обов'язки KІK-контролюючої особи не виконані.

Загалом можуть виникати й інші дотичні питання – **податкова дуже швидко вчиться в цьому напрямку.**

Таким чином, подання звіту про KІK навіть за відсутності штрафів є важливим кроком для збереження фінансової прозорості, уникнення ризиків і підготовки до можливих змін у податковому регулюванні.

Клієнти Компанії Вікторія завжди можуть розраховувати на ефективне представництво та захист своїх інтересів

У разі, якщо у Вас виникли питання щодо діяльності, податкового супроводу фізичної особи-власника KІK, звертайтеся  за формою швидкого зв'язку :

Ваше ім'я (обов'язково)
Ваш email (обов'язково)
Ваш номер телефону (обов'язково)
Ваше повідомлення
Відправити

Компанія Вікторія

Компанія “Вікторія” – Ваш

надійний партнер у бухгалтерському супроводі бізнесу!

Компанія “Вікторія” пропонує комплексний підхід до бухгалтерських послуг для підприємств різних форм власності та сфер діяльності. Наші висококваліфіковані фахівці, маючи багаторічний досвід, забезпечують надійний та ефективний супровід фінансової діяльності вашого бізнесу.

Переваги співпраці з нами:

- **Професійна команда:** В штаті “Вікторія” працюють досвідчені бухгалтери, менеджери, обліковці, податкові консультанти та юристи.
- **Офіційний договір:** Обслуговування відбувається на умовах офіційного договору, що гарантує відповідальність компанії за повноту, точність і своєчасність обліку.
- **Сучасна інфраструктура:** Впорядковані процеси обміну, архівування та зберігання документів, забезпечені робочі місця і сучасне програмне забезпечення.
- **Зручна комунікація:** Ми організували зручні дистанційні канали для звітності, обліку, контролю та комунікації з клієнтами.
- **Оптимальні тарифи:** Прозора та справедлива вартість послуг, яка адаптується під потреби вашого бізнесу.

Дізнайтесь вартість обслуговування

Для отримання попереднього розрахунку вартості бухгалтерського супроводу, скористайтесь формою зворотного зв'язку на нашому сайті. Ми надішлемо детальний розрахунок, максимально наближений до фактичних потреб вашого бізнесу.

Акція для нових клієнтів! Отримайте безкоштовну послугу

експрес-огляду стану бухгалтерського чи податкового обліку та звітності. Це чудова нагода оцінити поточний стан фінансових процесів вашого підприємства.

Компанія “Вікторія” – обирайте досвід, надійність та результат!

Форма зв'язку

Ваше ім'я (обов'язково)

Ваш email (обов'язково)

Ваш номер телефону (обов'язково)

Ваше повідомлення

Наші контакти:

Основні контактні номери телефону Компанії:

+38(050) - 404-87-30;

+38(098) - 793-77-77